

Olje- og energiminister Terje Riis-Johansen
Postboks 8148 Dep.
0033 Oslo

Utvikling av kritisk infrastruktur i strømmettet – Sima-Samnanger og Ørskog-Fardal

Vi som har underskrevet dette brevet ønsker å rette en sterk henstilling til regjeringen om å utvise handlekraft. Det haster med å få på plass avgjørelser om å utbedre to kritiske flaskehalsen i strømmettet. Dagens forsyningssituasjon med skyhøye priser er uakseptabel. Situasjonen er særlig ille i Midt-Norge, men vi ser også at det er på rask vei til å bli kritisk i Bergens-området. Nødvendige tiltak må gjennomføres så snart råd er.

Sikker tilgang på energi er en nødvendig basis for verdiskaping og arbeidsplasser. Usikkerhet om framtidig forsyningssikkerhet kan strupe utviklingen. Både Vestlandet og Midt-Norge er sterke næringsregioner. Næringslivet er variert – industrien står sterkt, til like med tjenesteyting og andre typer bedrifter. Landsdelene er rike på ressurser, kompetanse og vitale næringsmiljøer, og alt ligger ellers til rette for en gunstig utvikling i årene som kommer. I vinter har høye strømpriser tvunget mange bedrifter til å redusere virksomheten, samtidig som folk flest mottar strømgjeld som gir unødig store innhogg i familiebudsjettet. Når tilgangen på energi setter begrensninger på den økonomiske virksomheten i en landsdel, bør alarmklokkene ringe.

Nøkkelen for å avhjelpe situasjonen er en vedvarende balanse mellom tilbud og etterspørsel av energi, og et velfungerende strømmett. Dette er ikke på plass. Ansvaret for situasjonen hviler tungt på politiske myndigheter.

Energiproblemene i disse regionene har vært kjent over lang tid. Advarslene og debatten om mulige tiltak er flere år gammel. Utviklingen av strømmettet er en kontinuerlig oppgave som i en årrekke har blitt for lavt prioritert. Manglende overføringskapasitet gjør oss enda mer sårbare i en anstrengt kraftsituasjon, samtidig som det forårsaker uholdbare prisforskjeller mellom landsdelene. Følgene av politiske unnlattelsesynder gjennom flere år stilles daglig til skue i media. Dette er en skamplett som rammer hele det politiske Norge.

Forsyningssituasjonen i Midt-Norge har vært anstrengt i flere år. Det er all grunn til å stille spørsmål ved et system som bruker så lang tid fra en situasjon oppstår og til foreskrevne løsninger er på plass. Det er behov for utbygging både på produksjons- og nettsiden for å gjenopprette balansen i landsdelen. Linjen mellom Ørskog og Fardal er i så måte et av de viktigste enkelttiltakene samtidig som at staten må bidra til at nødvendig grunnlast blir bygget ut i Midt-Norge. I dag, sju år etter at anleggsarbeidet på Aukra begynte, er OED ennå ikke ferdig med konsesjonsprosessen, og man anser seg flere måneder unna en avgjørelse.

Bergen har i vinter opplevd en anstrengt forsyningssituasjon. I lange perioder har forbruket vært så høyt at dersom den ene hovedledningen inn til området hadde falt ut, ville strømmen blitt borte. Sikkerhetskrav tilsier at vi alltid skal ha en reserveløsning hvis en hovedforbindelse faller ut. Det hadde vi ikke i Bergen i denne perioden. Dette er uholdbart.

Den saken som ligger nærmest en avklaring, er linjen fra Sima til Samnanger. Hardangerforbindelsen er omstridt. Det er helt klart viktig å avbalansere hensynene til forsyningsikkerhet og miljø, og linjen innebærer et naturinngrep. Vi mener likevel hensynet til sikker strømforsyning til Norges nest største by – til næringsliv, offentlig virksomhet og folk flest – må veie tungt. Det er ikke kommet på bordet fullgode alternativer til en ny linje fra Sima til Samnanger. Forslaget om spenningsoppgradering er utilstrekkelig. Og selv om det er positivt at ulike løsninger som kabel eller linjer blir vurdert og veid, synes det klart at en kabelløsning for Sima-Samnanger blir svært kostbar. I en tid med flere store kostnadsøkninger på nett, blir dette en for stor regning å sende videre til husholdningene og næringslivet.

Vi trenger raske avgjørelser fra politisk hold for at ikke igangsettingen av Sima-Samnanger og Ørskog-Fardal skal bli ytterligere forsinket. Sima-Samnanger må bestemmes før påske hvis vi skal unngå enda et års utsettelse. Ørskog-Fardal bør likeledes behandles så raskt som mulig.

Det er viktig å understreke at vi ikke ber om noe hastverksarbeid. Disse prosjektene har vært vurdert, utredet og hørt i flere år. Sakene er modne for beslutning.

Utbedring av kritiske flaskehals vil i tillegg bidra til å forbedre markedsfunksjonaliteten i hele Norden på permanent basis. Derfor løser man både et regionalt forsyningsproblem, samtidig som man bidrar til å gardere seg mot framtidige "priskriser" i Norden, slik vi har sett de siste ukene. Dette er en viktig merverdi som ikke skal undervurderes. Vi er samtidig fullt på det rene med at det ikke er samfunnsmessig rasjonelt å fjerne enhver flaskehals i systemet. Det må til enhver tid være en balansert utvikling i ny produksjons- og transportkapasitet. Ved å balansere ny produksjon og nytt nett, kan man lettere avveie hensynene til forsyningsikkerhet, klima og miljø – samtidig som man ivaretar behovet for kostnadseffektivitet.

Sikker energiforsyning og et stabilt fungerende kraftmarked er en forutsetning for en sunn utvikling innenfor industri, øvrig næringsliv og samfunnet for øvrig. Dagens situasjon er ikke bærekraftig, og det er et politisk ansvar å prioritere utviklingen av kritisk infrastruktur. Vi ber regjeringen sørge for at så skjer.

Vennlig hilsen

Steinar Bysveen, adm direktør Energi Norge
Stein Lier-Hansen, adm direktør Norsk Industri
Merethe Storødegård, regiondirektør NHO Trøndelag
Toril Ytreberg, regiondirektør NHO Møre og Romsdal